

CALLUNA

Orkidéer i Malmö, 2021

Nuvarande status och framtida skötsel

OM RAPPORTEN:

Titel: Orkidéer i Malmö, 2021. Nuvarande status och framtida skötsel

Version/datum: 2021-11-04

Rapporten bör citeras enligt följande: Hallman, C. och Svensson, J. (2021). *Orkidéer i Malmö. Nuvarande status och framtida skötsel*. Calluna AB.

Foton i rapporten: © Calluna AB där inget annat anges

Omslag: bilden föreställer en nästrot till vänster, ängsnycklar i övre högra hörnet och kärknipprot i nedre högra hörnet.

OM UPPDRAGET:

På uppdrag av: Malmö Stad, miljöförvaltningen (Adress: Bergsgatan 17, 211 54 Malmö)

Uppdragsgivarens kontaktperson: Birgitta Gisby

Utfört av: Calluna AB (organisationsnummer: 556575-0675)
Adress huvudkontor: Linköpings slott, 582 28 Linköping
Hemsida: www.calluna.se
Telefon (växel): +46 13-12 25 75

Projektledare: Cassandra Hallman (Calluna AB)

Rapportförfattare: Cassandra Hallman och Julia Svensson (Calluna AB)

Fältarbete: Cassandra Hallman, Staffan Nilsson, Julia Svensson (Calluna AB)

Kartproduktion: Marlijn Sterenberg (Calluna AB)

Kvalitetssäkring: Eric Wahlsteen (Calluna AB)

Callunas interna projektkod: SNN0062

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Inledning	5
3	Metod och genomförande	6
4	Resultat	7
4.1	Bulltofta	7
4.2	Husie mosse	9
4.3	Klagshamnsudden	12
4.4	Käglinge rekreationsområde	16
4.5	Limhamns kalkbrott.....	19
4.6	Ollebo och grönstråk mot Hyllie	21
4.7	Pildamsparken	23
4.8	Slottsparken	26
4.9	Toarpsdammen.....	28
4.10	Lokaler utan fynd av orkidéer.....	30
5	Slutsatser	31
6	Referenser	32

1 Sammanfattning

Calluna AB har under sommaren 2021 på uppdrag av Malmö stad inventerat orkidéer på 18 lokaler inom kommunen (figur 1). Syftet med inventeringen var att få bättre kunskap om orkidéers utbredning inom kommunen. Metodiken bestod av att varje lokal systematiskt genomströvades och förekommande orkidéer räknades och registrerades. Varje lokal besöktes en gång i juni och en gång i juli. På 9 av dessa lokaler hittades förekomster av en eller flera orkidéarter. Förekomsten var störst vid Klagshamnsudden, Limhamns kalkbrott, Ollebo och grönstråket mot Hyllie, Käglinge rekreatiomsområde och Toarpsdammen. Vid Bulltofta, Husie mosse, Pildammsparken och Slottsparken var förekomsterna få eller enstaka. På övriga lokaler hittades inga orkidéer.

Figur 1. Översiktskarta med samtliga inventeringsområden.

2 Inledning

På uppdrag av Malmö stad har Calluna AB inventerat orkidéer på 18 lokaler inom kommunen (figur 1). Lokalerna utgörs av parker, grönstråk, rekreationsområden och naturreservat. Inom flertalet av lokalerna finns sedan tidigare kända förekomster av orkidéer, medan andra saknar rapporterade fynd. I tabell 1 listas de inventerade lokalerna, samt om det finns rapporterade fynd inom respektive område sedan tidigare (Artportalen, utsök maj 2021). Syftet med inventeringen är att ta fram underlag och kunskap om naturmiljöer och biologisk mångfald inom kommunen, i detta fall förekomsten av orkidéer, vilket är en förutsättning för ett framgångsrikt arbete inom bland annat miljötillsyn, miljöövervakning, hållbar stadsutveckling och miljöstrategiskt arbete.

Tabell 1. Lista över de inventerade lokalerna, samt eventuella rapporterade förekomster från Artportalen (2021).

Inventerings- område	Ängs- nycklar	Fläck- nycklar	Skogs- knipprot	Kärr- knipprot	Nästrot	Tvåblad
Lernacken & Bunkeflo strandängar			(Limhamns skjutbana)			
Klagshamnsudde	välspridd		välspridd	välspridd	välspridd	välspridd
Limhamns kalkbrott	välspridd		1 fynd 2014	1 fynd 2002		
Käglinge rekreations- område	(golfbanan intill)		enstaka	välspridd		välspridd
Oxievångsparken						
Blekeparken						
Bulltofta			enstaka			
Gyllins trädgård						
Husie mosse	välspridd					
Pildammsparken			välspridd			
Toarpsdammen	välspridd	mindre förekomst		1 fynd 1993		
Fosie industriområde			1 fynd 2017			
Ollebo + Grönstråk	1 fynd 2017		välspridd			
V Klagstorp	välspridd			1 fynd 2007		
Almåsa						
Robotskjutfältet						
Padderreservatet						
Slottsparken						

3 Metod och genomförande

Fältinventeringen utfördes av ekologerna Cassandra Hallman, Julia Svensson och Staffan Nilsson. Varje lokal besöktes två gånger under sommaren 2021 då olika orkidéarter har olika blomningstid. 5 orkidéarter påträffades under inventeringen och samtliga med hotkategori Livskraftig (tabell 2). Ett besök gjordes i juni och ett i juli. Fältdatafångst utfördes med hjälp av ESRI:s fältapplikation Collector på en smartphone med en lägesnoggrannhet på vanligen 5-10 meter.

Floraväktarnas metodik för inventering användes vilket innebär att varje lokal genomströvades systematiskt, påträffade förekomster av orkidéer registrerades och varje exemplar av respektive art räknades. Om arten förekommer i stor mängd och/eller täcker stora ytor kan en antalsuppskattning göras då exemplaren räknas på några kvadratmeter och sedan multipliceras med det totala antalet kvadratmeter där arten förekommer (Floraväktarna, 2020).

Vid fältbesöken gjordes också noteringar om vilken skötsel som kan gynna arterna och fotografier togs på lokalerna. Skötselbedömningar följer till viss del rekommendationer enligt Länsstyrelsens rapport *Skånes orkidéer – då och nu* (2009). Resultatet från inventeringen redovisas i denna rapport med eventuella fynd från respektive lokal ihop med förslag på skötsel för att gynna förekommande orkidéer.

Tabell 2. Lista över de av Calluna påträffade och inventerade orkidéarterna år 2021 samt hotkategori (Rödlista 2020).

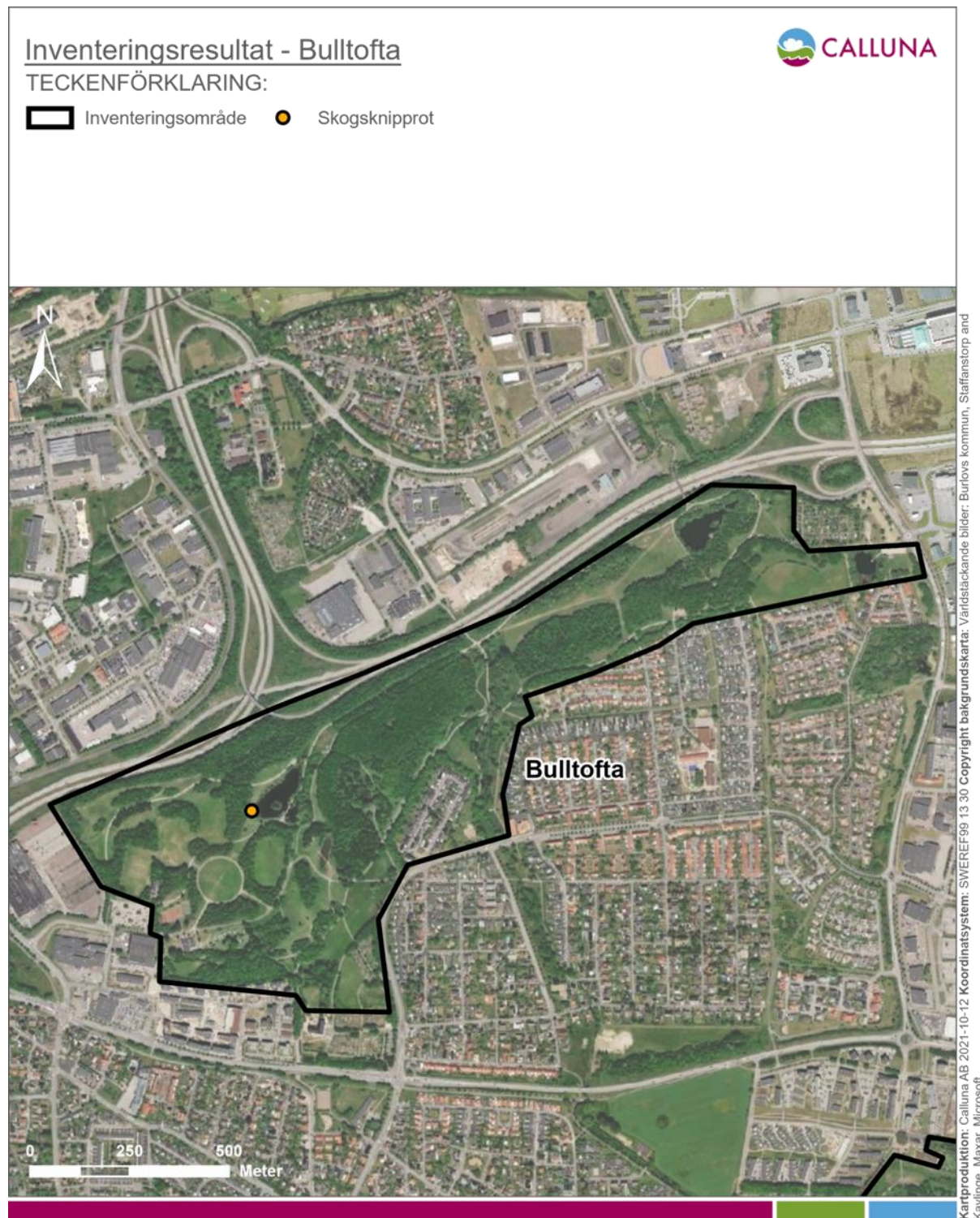
Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
Kärrknipprot	<i>Epipactis palustris</i>	LC – Livskraftig
Nästrot	<i>Neottia nidus-avis</i>	LC – Livskraftig
Skogsknipprot	<i>Epipactis helleborine</i>	LC – Livskraftig
Tvåblad	<i>Neottia ovata</i>	LC – Livskraftig
Ängsnycklar	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	LC – Livskraftig

4 Resultat

4.1 Bulltofta

Inventeringsdatum: 11 juni och 6 juli

Inventerare: Cassandra Hallman

Figur 2. Artobservationer vid Bulltofta.

Beskrivning: Bulltofta är ett rekreationsområde som omfattande kortklippta gräsmarker, blandlövs-skogsdungar och ängsmarker (figur 2). Att det finns småvatten och flera fuktigare partier ger goda förutsättningar för orkidéfynd. Endast en planta skogsknipprot hittades i juli i kanten av den stora dammen och inne bland uppkommit buskage och sly (figur 3). Den öppna marken omkring den största av dammarna är hårt betad av gäss och änder. Ängsnycklar rapporterades i Artportalen intill denna damm år 2018 men hittades ej 2021 och har troligen betats bort av de stora antalet fåglar som rör sig i dammarna.

Skötsel förslag: Bulltofta rekreationsområdet bedöms ej hysa tillräckligt bra habitat för att införa något skötsel förslag i dagsläget. Bevara de små grupperade buskagepartierna intill vattnet där enstaka exemplar av skogsknipprot förekommer.

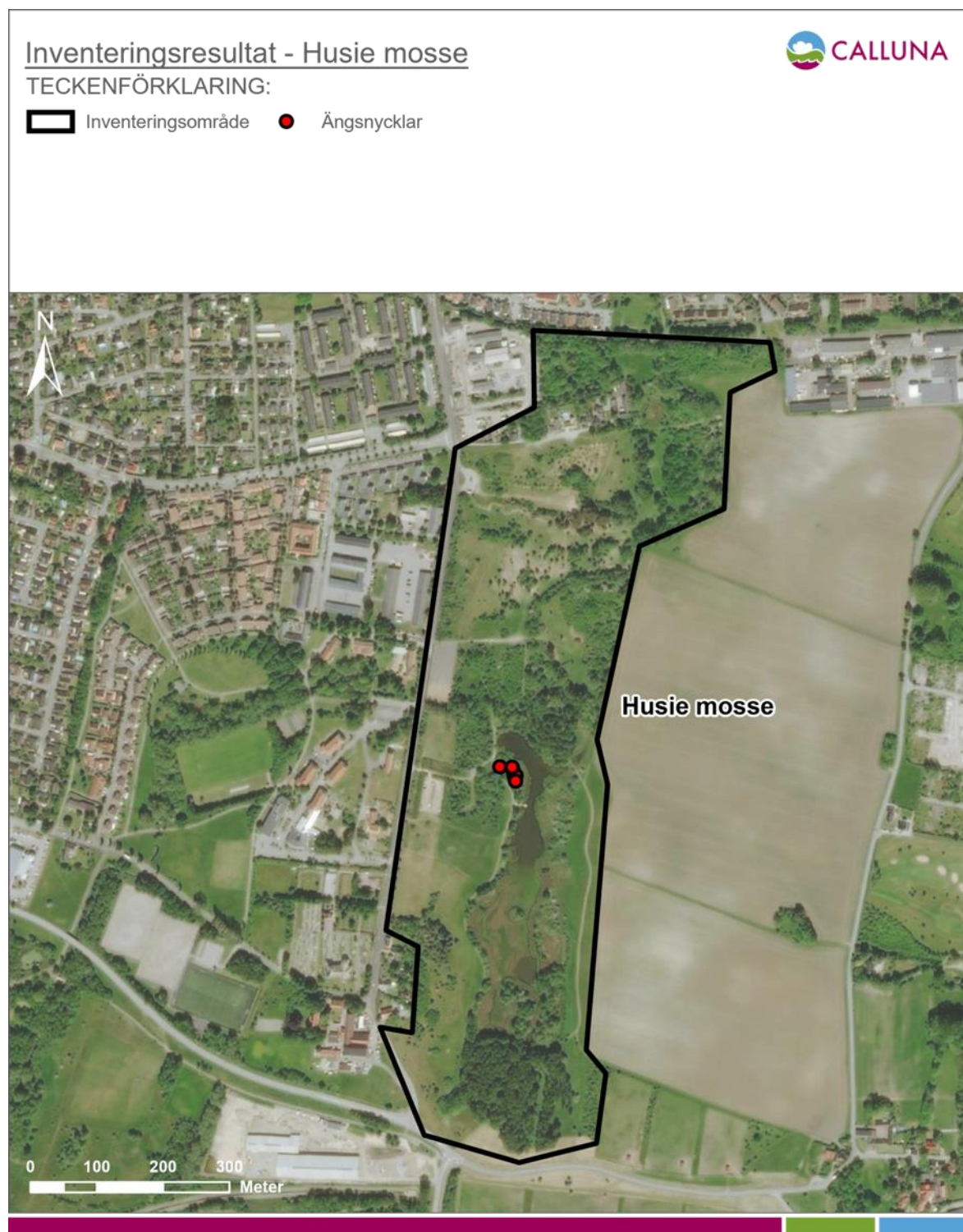
Figur 3. Ett ensamt exemplar av skogsknipprot hittades i buskaget intill den större dammen.

4.2 Husie mosse

Inventeringsdatum: 15 juni och 6 juli

Inventerare: Cassandra Hallman

Figur 4. Artobservationer vid Husie mosse.

Beskrivning: Husie mosse består av bland annat en gammal mosse som under 90-talet undergick omfattande schakt och grävningssåtgärder för att skapa en liten sjö (figur 4). Det finns även betade gräsmarker längst västerut och högvuxen ängsvegetation längs österut. Redan under 90-talet hade mossen vuxit igen (Naturskyddsföreningen 2021).

I 2021 växer det alltför mycket vass runtomkring sjön där det annars hade kunnat vara utökad habitat för ängsnycklar (figur 5). Totalt hittades endast 18 individer av ängsnycklar. Högvuxna örter finns allmänt även i skogsområdena. Ängsnycklar har rapporterats tidigare i Artportalen i den norra delen av inventeringsområdet men återfanns ej vid inventering 2021 och detta reflekterar åter igen att området håller på att växa igen.

Skötsel förslag: Säkerställ hävd i form av slåtter eller bete om ängsnycklar ska förekomma vid Husie mosse i framtiden (figur 6). Det är troligt att området inte har hävdats sedan sjön skapades 1997 och år för år kommer vassen och högvuxna örter att öka medan de lågvuxna orkidéerna minskar i antal.

Figur 5. Sjökanterna, och därmed det lämpliga orkidéhabitatet, är tyvärr heltäckta av vass som skuggar ut all undervegetation.

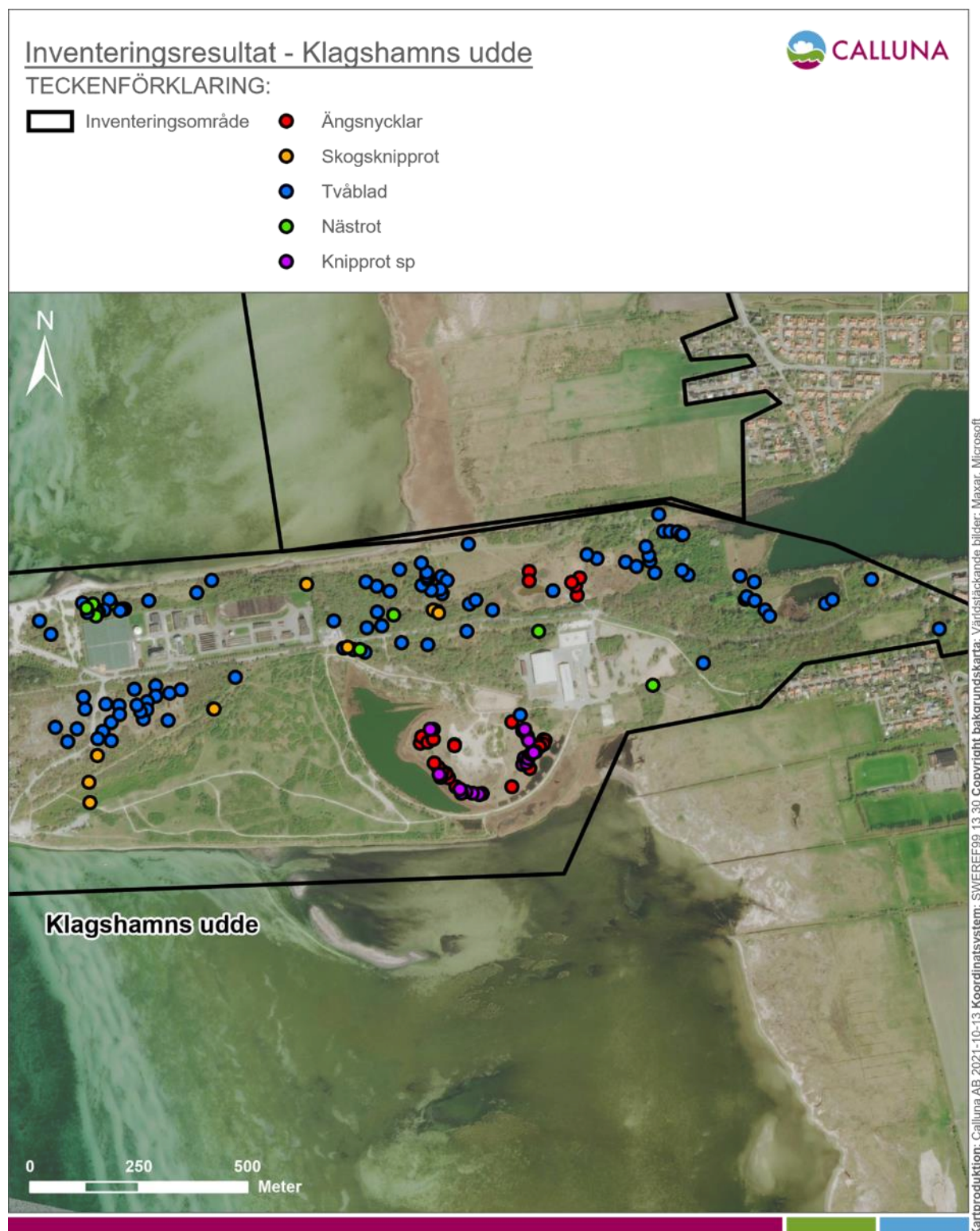

Figur 6. Den största populationen av ängsnycklar finns där vassen växer en aning glesare men hyser inte mer än 18 individer år 2021.

4.3 Klagshamnsudden

Inventeringsdatum: 8-9 juni och 21 juli

Inventerare: Julia Svensson

Figur 7. Artobservationer vid Klagshamns udde.

Allmän beskrivning: Klagshamns udde är en konstgjord halvö av rester från den tidigare kalk- och cementindustrin som var verksam i området. Idag är området ett naturreservat och välbesökt rekreationsområde. Området utgörs av en mosaik av olika naturtyper, bland annat ängsmark, fuktäng, alvarliknande ruderatmark, lövskog, buskmark, vassdominerade våtmark och småvatten (figur 7). Vid första besöksrundan hittades ängsnycklar, tvåblad och nästrot och vid andra besöket hittades knipprot.

Beskrivning för ängsnycklar: Ängsnycklarna hittades främst centralt i området (väster om lertagsdammen och runt sandmarken) där den växte som i en halvcirkel mellan sandmarken och dammen (171 exemplar). Marken här går från sandmark i mitten till fuktigare ängsmark, till att övergå till tätare vassvegetation innan dammarna. Det är i det mellersta partiet som ängsnycklarna förekommer ihop med bland annat krissla, hampflockel och vass (figur 8).

Skötsel förslag: För att gynna ängsnycklarna behövs här någon form av hävd, förslagsvis slåtter.

Ängsnycklar hittades även på fuktängen och vid våtmarken norr om ridanläggningen och vägen, dock bara 13 exemplar. Området betades av nötkreatur vid besöket och betetrycket var ganska ojämnt i betesmarken. Det förekom bland annat täta bestånd av krissla där betet var svagt, och fuktängspartier där krisslan inte förekom och där betet istället var väldigt hårt. Det var på och i kanterna av dessa partier som ängsnycklarna förekom, och här var eventuellt betet för hårt för att ängsnycklarna ska gynnas. Vid andra besöket sågs inga fröställningar av ängsnycklar stå kvar i detta område, vilket kan tyda på att de blir nedbetade innan fröna hinner mogna.

Skötsel förslag: Ett senare betespåsläpp, årligen eller vartannat år, eller hävd i form av slåtter är förslag till hur ängsnycklarnas frösättning kan gynnas i detta område.

Figur 8. Området mellan sandmarken och lertagsdammarna där det växte ängsnycklar och knipprot.

Beskrivning för tvåblad: Tvåblad förekom i stort antal spritt i norra och västra delen av Klagshamnsudden. Totalt räknades 3313 exemplar. Den förekom till stor del inne i gläntor i lövskogspartierna och buskagen och i dess kantzonerna mot gräsmarkerna. Det var även en stor förekomst av tvåblad på de alvarsliknande ruderatmarkerna i uddens västra del (figur 9).

Skötselöförslag: För att gynna tvåblad finns behov av hävd, antingen i form av slåtter eller bete (gärna med sent betespåsläpp), samt att buskar och sly röjs vid behov. Tvåblad växer gärna något skuggigt, därav att den kunde hittas i stora antal i kantzonerna mellan skogspartierna och ängar, så visst inslag av buskar och träd kan vara gynnsamt för tvåbladet. För att gynna tvåbladen behövs hävd på ängsmarkerna och i kantzoner mot skogspartier och buskage, samt att skogs- och buskpartierna har en varierad öppenhet med naturliga gläntor, eller att det vid behov skapas gläntor.

Figur 9. Exempel på områden där tvåblad hittades. Till vänster den alvarslika ruderatmarken och till höger en halvöppen glänta i ett skogsparti.

Beskrivning för nästrot: Nästrot hittades främst i skogslunden norr om växthuset i nordvästra delen av Klagshamnsudden (figur 10), men det hittades även mindre förekomster i några buskage och lövdungar spritt i området. Totalt räknades 41 exemplar. Nästrot vill växa skuggigt på fuktig, kalkrik mark, exempelvis så som i de lundar nästroten hittades i på Klagshamns udde.

Skötselöförslag: För att gynna nästroten är det därför viktigt att dessa lövdungar bevaras.

Figur 10. Nástrot i skogsdungen norr om växthuset på Klagshamnsudden.

Beskrivning för knipprot: Vid andra besöket hittades knipprot på ängsmarken centralt i området (väster om lertagsdammen och runt sandmarken) (figur 8). Orkidéerna växte som i en halvcirkel precis som ängsnycklarna. Tyvärr var knipproten överblommade vid besökstillfället så vi kan inte med säkerhet avgöra om de var kärrknipprot eller skogsknipprot, eller båda två. Med största sannolikhet handlar det här dock om kärrknipprot, vilket även är den knipprot som främst har rapporterats till artportalen tidigare i denna del av Klagshamnsudden. Totalt räknades 659 överblommade exemplar av knipprot.

Skötselöförslag: Knipprot har behov av hävd, precis som ängsnycklarna som växer på samma plats. Det är även viktigt för de båda arterna att hydrologin inte ändras.

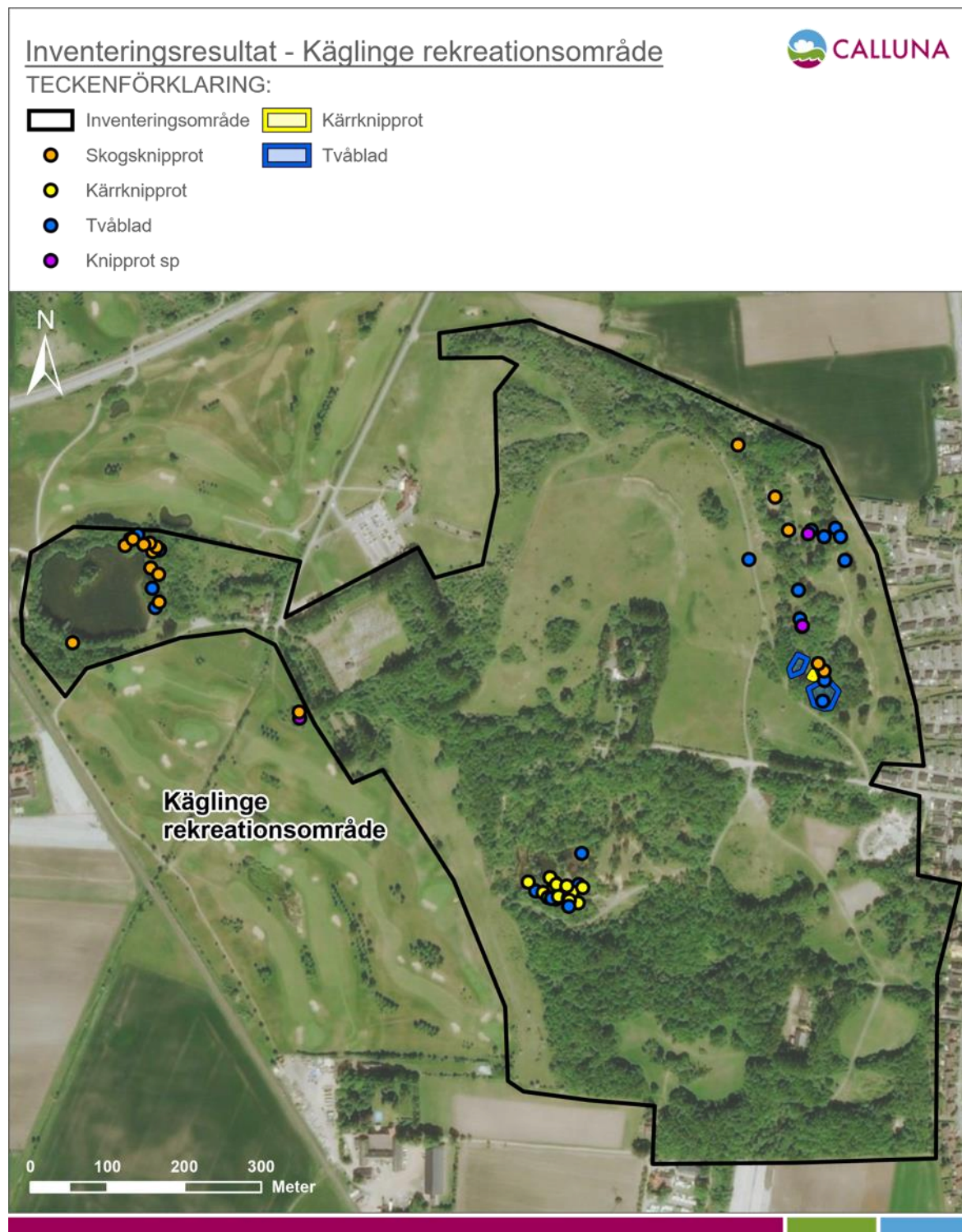
Beskrivning för skogsknipprot: I övrigt hittades även 38 exemplar av skogsknipprot i olika lövbuskage och skogspartier i norra och västra delen av udden (liknande skogspartier som tvåblad och nästrot, se figur 9 och 10).

Skötselöförslag: För att bevara skogsknipprot i området behöver skogs- och buskpartierna bevaras med dess fuktighet och varierande öppenhet.

4.4 Käglinge rekreationsområde

Inventeringsdatum: 14 juni och 22 juli

Inventerare: Cassandra Hallman (första besöket) och Julia Svensson (andra besöket)

Figur 11. Artobservationer vid Käglinge rekreationsområde.

Allmän beskrivning: Käglinge rekreationsområde är en tidigare grustäkt där den skånska naturen har återskapats och är nu i stället ett utflyktsmål i Malmös södra utkant (figur 11). Vid första besöket hittades tvåblad välspridd vid tre lokaler. Vid andra besöket hittades kärrknipprot och skogsknipprot, också på flera lokaler. Ängsnycklar har rapporterats tidigare från golfbanan i anslutning till Käglinge rekreationsområde, men inga exemplar kunde hittas inom inventeringsområdet.

Beskrivning för kärrknipprot: Kärrknipprot hittades på två ställen inom rekreationsområdet. Båda ställen utgörs av fuktiga, halvöppna-öppna gläntor i lövskogspartier. Den ena ställen var i områdets sydvästra del, söder om groddammarna. Här hittades 1017 exemplar på den öppna ytan söder om dammarna och längs dammarnas södra kanter.

Skötsel förslag: För att bevara och gynna kärrknipproten behövs årlig hävd och röjning av det busk- och lövsly som kommer upp. Vid besöket fanns det ganska gott om lågt sly av salix som kan utgöra ett hot mot kärrknipproten om det får ta över för mycket.

Det andra ställen där det fanns stora förekomster av kärrknipprot var i östra delen av rekreationsområdet, i det fuktstråk som kallas "Käglinge ränna" (figur 12). Här fanns en yta på ca 45 kvadratmeter där kärrknipproten förekom i sådan mängd att den var omöjlig att räkna utan en uppskattning fick göras till cirka 2250 exemplar.

Skötsel förslag: Vid besöket fanns här inget akut hot av igenväxning, men även här behövs årlig hävd och vid behov buskröjning för att bevara kärrknipproten. Det är även viktigt att hydrologin i området bevaras.

Figur 12. Glänta i Käglinge rekreationsområde med stor förekomst av kärrknipprot.

Beskrivning för skogsknipprot: Skogsknipprot hittades främst i lövskogen runt dammen i nordvästra delen av rekreationsområdet, men även några mindre förekomster i östra kanten i ”Käglinge ränna”. Totalt räknades 100 exemplar.

Skötselöförslag: För att bevara skogsknipprot är det viktigt att bevara de fuktiga och skuggiga skogspartierna i området.

Beskrivning för tvåblad: Tvåblad hittades välspredd på samma lokaler där skogsknipprot och kärknipprot påträffades, både i fuktiga lövskogar och glest i öppnare trädklädda gräsmarker intill skog (figur 13). Totalt räknades 3074 exemplar.

Skötselöförslag: Att hålla skogarna halvöppna eller glesa så att en rik örtvegetation kan trivas är optimalt för tvåbladen och så ser det ut för det mesta vid Käglinge idag. Såsom rekommenderas för andra orkidéarter vid Käglinge ska en årlig hävd av bete eller slätter utföras och den naturliga hydrologin bevaras.

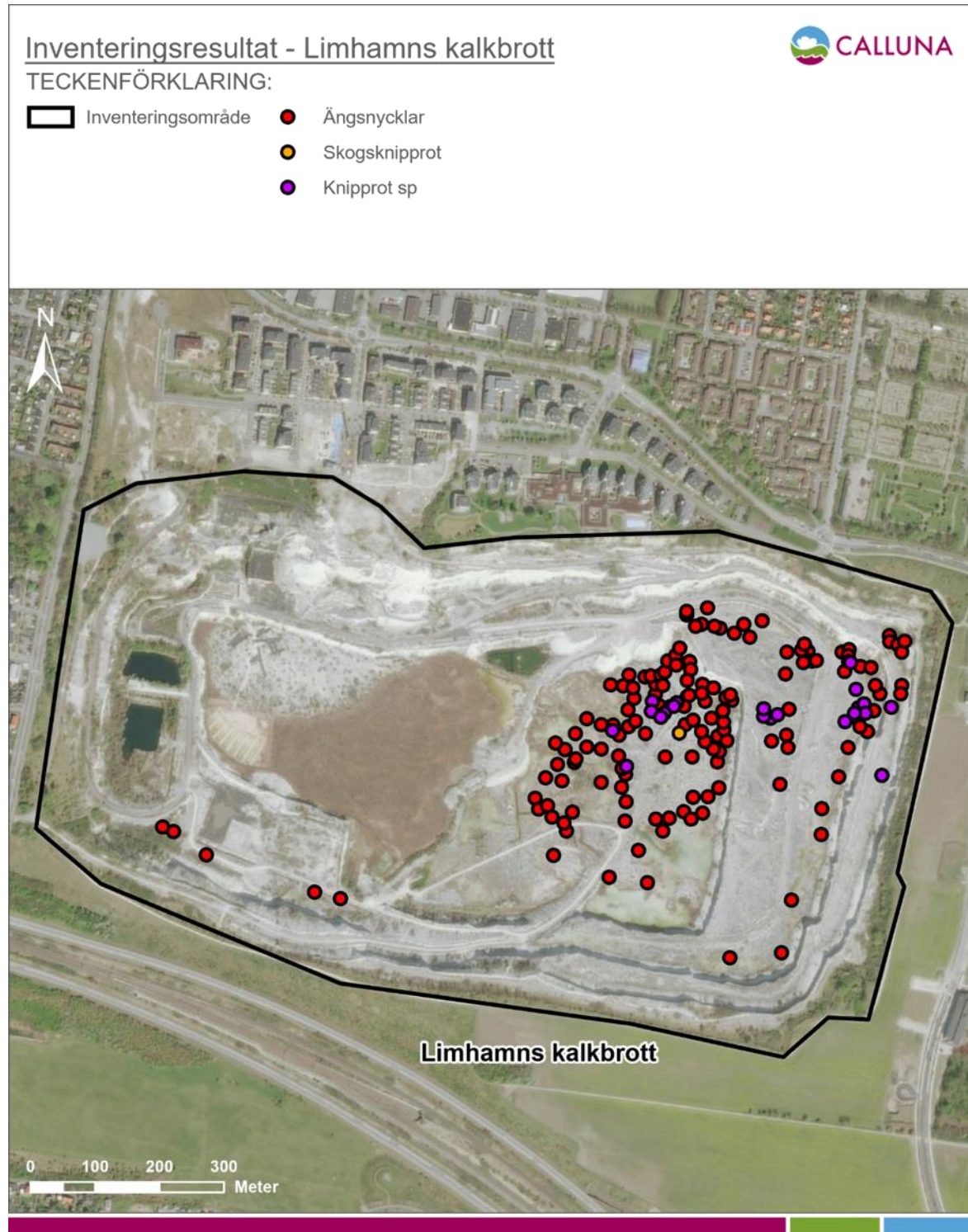

Figur 13. Vissa delar av de östra skogsdungarna var heltäckta av blommande tvåblad i juni.

4.5 Limhamns kalkbrott

Inventeringsdatum: 7 och 10 juni och 19 juli

Inventerare: Julia Svensson (alla besök) och Staffan Nilsson (första besöket)

Figur 14. Artobservationer i Limhamns kalkbrott.

Allmän beskrivning: Limhamns kalkbrott utgör en unik miljö som skapats genom en tidigare industriell brytning av kalk. Området är idag ett naturreservat och Natura 2000-område. Inom området förekommer vattensamlingar, rikkärr, fuktängar, vassdominerade våtmarker, kalkstäpp, rasbranter och träd- och buskpartier (figur 14). Det är främst östra delen av kalkbrottet som undersöktes, då det inte är säkert att gå i vissa andra delar av kalkbrottet. Enligt uppgifter från Malmö stad har ekologen Mats Wirén observerat tvåblad och Sankt Pers nycklar vid denna lokal men dessa arter påträffades inte vid inventeringen 2021.

Beskrivning för ängsnycklar: Under första besöksrundan hittades en stor population av ängsnycklar, både på botten av östra delen av kalkbrottet och på de båda avsatserna i östra kanten, samt några mindre fynd längs södra kanten. Ängsnycklarna växte både bland vassen i de fuktiga kanterna till vattensamlingarna, i fuktängs- och rikkärrspartier och upp i de öppnare partierna på kalkgruset (figur 15). Totalt räknades 6989 exemplar.

Skötsel förslag: För att gynna ängsnycklarna behöver hydrologin i kalkbrottet bevaras. Vid behov kan busk-, sly- och vassröjning behövas, då igenväxning av kalkbrottet utgör ett hot mot orkidén.

Beskrivning för knipprot: Under andra besök hittades skogsknipprot. Tyvärr hittades enbart en blommande individ, övriga 209 exemplar var redan överblommade och vi kan därför inte säga med säkerhet att kärrknipprot inte förekommer i kalkbrottet också. I artportalen finns ett tidigare fynd från 2014 av skogsknipprot rapporterat i kalkbrottet, men det finns även ett fynd av kärrkniprot rapporterat från 2002 strax norr om kalkbrottet. Knipprot hittades i störst antal på den lägre avsatsen i östra kanten av kalkbrotten, men även på botten av kalkbrottet och några enstaka exemplar på avsatsen över. Arten växte främst på partierna med kalkgrus, samt på mindre fuktängspartier (figur 15, vänstra bilden).

Skötsel förslag: Det förekommer samma hotbild för knipprotterna som för ängsnycklarna. Så för att bevara kalkbrottets orkidéer förslår vi en fortsatt bevarande av brottets hydrologiska förhållanden, samt att vid behov ta bort vegetation i fuktstråken och vid behov röja buskar och lövsly.

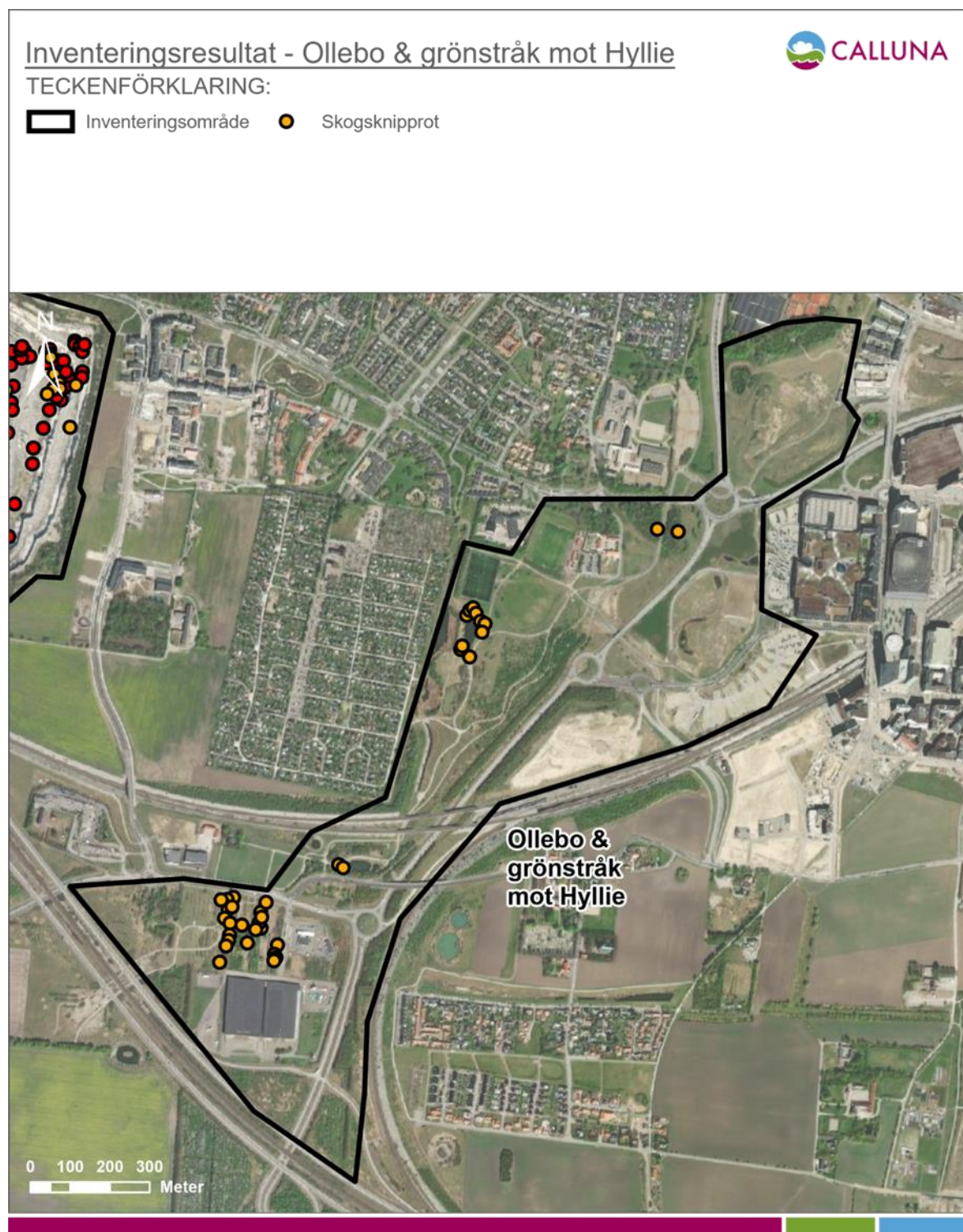

Figur 15. Vänstra bilden visar partierna med kalkgrus och inslag av lövsly i Limhamns kalkbrott. Högra bilden visar en vattensamling som kantas av vass.

4.6 Ollebo och grönstråk mot Hyllie

Inventeringsdatum: 8-9 juni och 21 juli

Inventerare: Julia Svensson

Figur 16. Artobservationer vid Ollebo och grönstråket mot Hyllie.

Beskrivning: Området går från E20 i söder och inkluderar det grönstråk som sträcker sig åt nordost mot Hyllie (figur 16). Vid Ollebo i södra änden fanns det tidigare en handelsträdgård

och i denna förvildade trädgård hittades det stora mängder skogsknipprot. Hundratals exemplar hittades bland annat längs med en rad popplar, men skogsknipprot hittades även i skuggan av andra buskage i området (figur 17). Skogsknipprot hittades även i några fler skogsdungar norr ut i grönstråket (figur 16). Framförallt i buskaget runt en av dammarna i inventeringsområdets västra kant, söder om Hyllie IPs idrottsanläggning, hittades också hundratals exemplar av skogsknipprot. Totalt räknades 1689 exemplar av skogsknipprot. Ett tidigare fynd av ängsnycklar från 2017 finns rapporterat i artportalen vid avfarten av E20, men ängsnycklar kunde inte återfinnas här eller hittas på nya ställen inom området.

Skötsel­förslag: För att bevara skogsknipprot i området behöver fuktigheten och skuggan från träd och buskar bevaras. I södra delen i den gamla handelsträdgården växte skogsknipprot även på något öppnare områden, exempelvis under de högvuxna popplarna. Här kan det även finnas behov av årlig slåtter efter skogsknipprotens blomning för att inte andra mer dominanta arter ska ta över i fältskiktet och tränga undan skogsknipprot.

Figur 17. Exempel på fyndplatser från Ollebo och grönstråket. Vänstra bilden visar skogsknipprötter växande i skuggan under buskage och den högra visar en skogsknipprot växande under popplarna i den gamla handelsträdgården.

4.7 Pildammsparken

Inventeringsdatum: 10 juni och 8 juli

Inventerare: Julia Svensson (första besöket) och Cassandra Hallman (andra besöket)

Figur 18. Artobservationer vid Pildammsparken.

Beskrivning: Pildammsparken är en välbesökt park som präglas mycket av gestaltning och rekreationsönskemål (figur 18). De äldre bokskogarna längst västerut hyste inga orkidéer i dagsläget trots att skogsknipprot finns i närheten och detta troligen är på grund av tidigare markanvändning eller olämplig jordmån eller andra abiotiska faktorer. Skogsknipprot är känd från den nordöstra delen av parken och 17 exemplar påträffades under inventeringen 2021. Plantorna växte i ett kluster under bokar som anses vara uppemot 200 år gamla och där undervegetationen var annars mycket sparsam (figur 19).

Skötselönskemål: Det växer mycket snöbär intill orkidéhabitatet (figur 20) som skulle kunna orsaka en hot mot skogsknipprot infall den konkurrenskraftiga och vedartade snöbären tränger ut orkidéerna. Därför rekommenderas omgående borttagning av snöbärsbuskar.

Figur 19. Enstaka exemplar av skogsknipprot växte under gamla bokar på annars bar jord och mycket nära intill vägen och gångvägen intill grönområdet.

Figur 20. Snöbär (*Symphoricarpos albus*) växer i stor mängd i närhet av skogsknipprotspopulationen och riskerar att tränga ut orkidéerna med sina breda blad och möjlighet att växa i omfattande bestånd.

4.8 Slottsparken

Inventeringsdatum: 10 juni och 8 juli

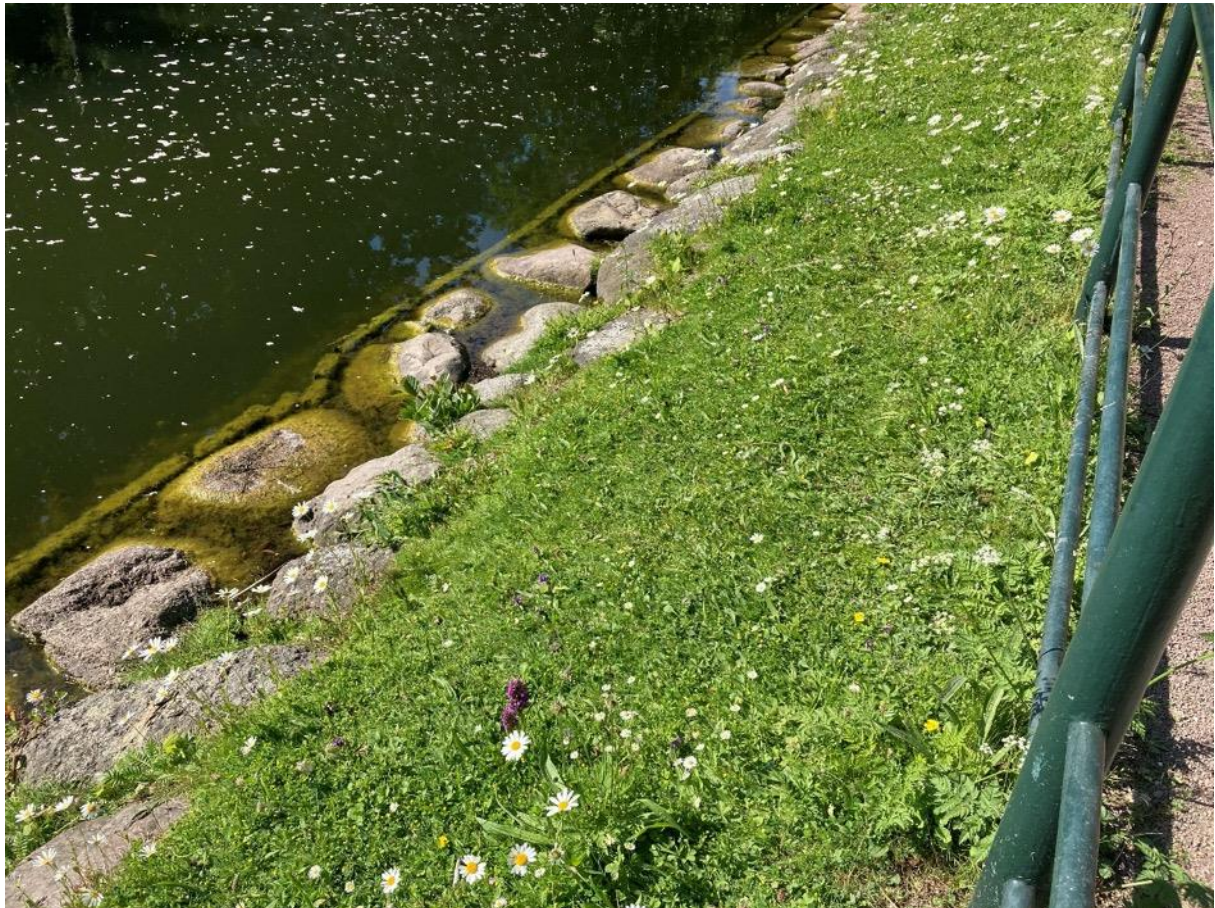
Inventerare: Julia Svensson (första besöket) och Cassandra Hallman (andra besöket)

Figur 21. Artobservationer vid Slottsparken.

Beskrivning: Slottsparken är belägen i centrala Malmö och här fanns inga tidigare rapporterade fynd av orkidéer (figur 21). Vid första besöket upptäcktes dock ängsnycklar längs norra kanten av dammen. Dock hittades enbart två exemplar så parken hyser inte en livskraftig population. De två exemplaren hittades mellan dammen och räcket längs med gångstigen på en gräsbit som såg ut att inte klippas allt för ofta då det även blommade ett antal andra örter där (figur 22).

Skötsel förslag: Ett försök till att gynna ängsnycklarna kan vara just att inte klippa dessa ytor under ängsnycklarnas växtperiod, utan att ha en skötsel av slätter efter dess blomningsperiod för att tillåta ny frösättning.

Figur 22. Ängsnycklar vid kanten av dammen i Slottsparken.

4.9 Toarpsdammen

Inventeringsdatum: 24 juni och 7 juli

Inventerare: Cassandra Hallman

Figur 23. Artobservationer vid Toarp.

Beskrivning: Fuktängarna vid Toarp verkar inte ha hävdats på länge (figur 23). Kaveldun, älggräs och blåttåtel dominerar i många delar av sjökanten där ängsnycklar hade kunnat vara eller har troligen tidigare varit. Endast ängsnycklar påträffades vid denna lokal under inventeringen 2021 och 558 exemplar räknades (figur 24). Kärrknipprot har också påträffats vid Toarp senast 1993 men hittades ej vid inventeringen 2021.

Skötsel förslag: Bete eller ängsslåtter rekommenderas starkt. För bete är det önskvärt att djuren släpps sent på växtsäsongen så att ängsnycklarna hinner blomma och sätta frö. Näringstillförsel från intilliggande jord- och skogsbruk kan påverka floran negativt och har troligen gynnat de högvuxna arterna som då utkonkurrerar orkidéer och andra lågvuxna kärleväxter. Bete eller slåtter med bortforsling av material kan minska näringshalten till viss grad men kan troligen inte motverka helt kväveläckaget från de brukade markerna omkring.

Figur 24. Rikligt förekomst av ängsnycklar (ovan bild) samt högväxtvegetationen av till exempel älggräs som dominerar de ohävdade gräsmarkerna (nedan bild).

4.10 Lokaler utan fynd av orkidéer

I tabell 3 nedan presenteras de lokaler där inga nya fynd eller återfynd av orkidéer gjordes.

Tabell 3 Lokaler utan fynd av orkidéer 2021, samt datum för inventeringen, vem som utförde inventeringen och om det fanns tidigare rapporterade fynd.

Lokal	Inventeringsdatum	Inventerare	Tidigare fynd
Almåsa	15 juni och 9 juli	Cassandra Hallman	
Blekeparken	14 juni och 6 juli	Cassandra Hallman	
Gyllins trädgård	11 juni och 6 juli 2021	Julia Svensson (1:a besöket) och Cassandra Hallman (2:a besöket)	-
Fosie industriområde	6 juni och 9 juli 2021	Cassandra Hallman	1 fynd av skogsknipprot 2017
Lernacken och Bunkeflo strandängar	9 juni och 20 juli 2021, omgående 2020	Julia Svensson 2021 och Staffan Nilsson 2020 (se referens Nilsson, S. 2020)	1 fynd av skogsknipprot 2018 vid Limhamns skjutbanor
Oxievångsparken	14 juni och 9 juli 2021	Cassandra Hallman	-
Paddreservatet	24 juni och 23 juli 2021	Cassandra Hallman (1:a besöket) och Julia Svensson (2:a besöket)	-
Robotskjutfältet	15 juni och 9 juli 2021	Cassandra Hallman	-
Västra Klagstorp	24 juni och 9 juli 2021	Cassandra Hallman	Gamla fynd av ängsnycklar och 1 fynd av skogsknipprot 2007

Det finns flera möjliga förklaringar till varför orkidéer inte påträffades under inventeringen 2021 där de tidigare funnits. En allmän igenväxning av högrötsvegetation och/eller vedväxter har troligen utrotat orkidéerna vid Västra Klagstorp. Även torkan 2018 kan ha missgynnade tillfälliga orkidélokaler där enstaka plantor fanns innan.

5 Slutsatser

- 9 av de 18 inventeringsområdena hyser orkidéer år 2021:
  - 5 av inventeringsområdena bedöms hysa en tillräcklig stor mängd orkidéer eller en tillräcklig god orkidéhabitat för att få en **högre prioritering** ur ett skötselperspektiv (tabell 4): *Klagshamns udde, Käglinge rekreationsområde, Limhamns kalkbrott, Ollebo och grönstråket mot Hyllie och Toarpsdammen*
  - Ytterligare 4 lokaler hyste endast enstaka fynd av orkidéer år 2021 och har därmed en **lägre prioritering** ur ett skötselperspektiv (tabell 4): *Bulltofta, Husie mosse, Pildammsparken och Slottsparken*
- 9 av de 18 inventeringsområdena hyser inga orkidéer år 2021:
  - 2 områden har tidigare rapporter av orkidéer enligt Artportalen men hyste inga orkidéer år 2021: *Fosie industriområde och Västra Klagstorp vid motorvägen*
  - 7 områden hyser inga orkidéer sedan innan i Artportalen och inte heller hyser orkidéer år 2021: *Almåsa, Blekeparken, Gyllins trädgård, Lernacken och Bunkeflo strandängar, Oxievångsparken, Paddreservatet och Robotskjutfältet*

Tabell 4. Sammanfattning av antalen orkidéer som hittades under inventeringen 2021 samt prioritering ur ett skötselperspektiv.

Lokal	Kärr- knipprot	Nästrot	Skogs- knipprot	Tvåblad	Ängs- nycklar	Knipprot (Epipactis sp.)	Prioritering ur skötselperspektiv
Bulltofta			1				Låg
Husie mosse					18		Medel
Klagshamns udde		41	38	3313	184	659	Högst
Käglinge rekreations- område	3267		100	3074			Hög
Limhamns kalkbrott			1		6989	209	Högst
Ollebo & grönstråk mot Hyllie			1689				Medel
Pildamms- parken			17				Låg
Slottsparken					2		Låg
Toarp					558		Hög

6 Referenser

Floraväktarna. (2020). *Handledning för floraväktare*. Svenska Botaniska Föreningen.

Naturskyddsföreningen Skåne (2021). *Husie mosse*. [Online] Tillgänglig:

<<https://skane.naturskyddsforeningen.se/hittaut/sydvastra-skane/husie-mosse/>> [2021-10-14]

Nilsson, S. (2020). *Inventering av kärleväxter i naturreservatet Bunkeflo strandängar i Malmö kommun 2020*. Calluna AB

Porenus, A., Roosvall, T. och Olsson, K-A. (2009). *Skånes orkidéer – då och nu*. Länsstyrelsen i Skåne län.

SLU Artdatabanken. 2020. *Rödlista 2020 - övergripande delar*. Artfakta. SLU Artdatabanken.

CALLUNA

Hemsida: www.calluna.se • E-post: info@calluna.se • Telefon växel: 013-12 25 75

Huvudkontor: Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping